

CAPITOLUL I: METODICĂ

I. a. Predarea pe scurt

I. b. Rezolvarea subiectului de metodică

I. c. Teoriile învățării - cercetări psiho-pedagogice care sprijină activitatea didactică

I. d. Metodică aprofundată

1. Curriculum

1.1. Definiție

1.2. Curriculum-ul Național

1.3. Tipuri de curriculum

1.4. Tipuri de CDȘ (opțional)

1.5. Ciclurile curriculare

1.6. Dezvoltarea preșcolarului/elevului

2. Programa școlară

2.1. Curriculumul preșcolar

3. Lecția

3.1. Cadrul E.R.R

3.2. Exemple de lecții după structura E.R.R

3.3. Metode de predare - învățare utilizate în fiecare etapă din E.R.R.

4. Obiectivele

4.1. Operaționalizarea obiectivelor

5. Mijloacele de învățământ

5.1. Funcțiile mijloacelor de învățământ

6. Forme de organizare

7. Metode

7.1. Definiții

7.2. Funcțiile metodelor didactice

7.3. Clasificarea metodelor

A. Metodele de comunicare orală (expozitive și conversative)

B. Metode de explorare a realității (directe și indirecte)

C. Metode bazate pe acțiune (reală, simulată)

D. Metode interactive

1. Brainstorming-ul

2. Bulgărele de zăpadă

3. Cubul

4. Ciorchinele

5. Diagrama Venn

6. Eseul de cinci minute:

7. Explozia stelară

8. Mozaicul

9. Tehnica 6/3/5

10. Cvintetul

11. Jurnalul dublu

12. Știu/Vreau să Știu/Am aflat

13. Lectura cu predicții

14. Termeni in avans

7
10
32
36
36
36
37
38
38
38
38
39
40
43
43
43
44
45
46
49
49
50
54
54
55
55
55
56
57
57
57
59
61
63
63
63
64
67
68
69
70
71
72

15. T.I.M	72
16. Cadranele	73
17. Turul galeriei	73
18. Predarea-învățarea reciprocă	74
CAPITOLUL AL II-LEA: EVALUAREA	76
II.a. Evaluarea...pe scurt	76
II.b. Evaluarea aprofundată	106
2.1. Conceptul de evaluare	106
2.2. Evaluare tradițională-Evaluare modernă	110
2.3. Relația curriculum – evaluare	110
2.4. Sisteme de notare/apreciere	110
2.5. Operațiile evaluării	111
2.6. Funcțiile evaluării	113
2.7. Strategii de evaluare	114
2.8. Metode de evaluare	117
a. Observarea curentă a comportamentului elevilor	117
b. Metodele bazate pe verificările orale	119
c. Examinarea prin probe scrise	119
2. 8. c. 1. Testul	120
2. 8. c. 2. Itemul	120
2. 8. c. 3. Descriptorii de performanță	124
2. 8. c. 4. Pașii de urmat în elaborarea și aplicarea unui test de evaluare	125
2. 8. c. 5. Matricea de specificații	126
2. 9. Tehnici de evaluare moderne	127
a) Studiul de caz	127
b) Fișa pentru activitatea personală	127
c) Investigația	127
d) Observarea curentă a comportamentului	128
e) Proiectul	128
f) Portofoliul	129
g) Autoevaluarea	130
h) Interevaluarea	130
i) Alte metode	130
2. 10. Notarea elevilor	131
Concluzii	134
CAPITOLUL AL III-LEA: Prezentarea unor modele de rezolvare a subiectelor de titularizare/ definitivare în învățământ	136
III.a 2014	136
1. Nivel preșcolar	136
2. Nivel primar	143
3. Limba și literatura română	151
4. Biologie	155
5. Matematică	159
III.b. 2015	162
1. Nivel preșcolar	162
2. Nivel primar	166
3. CAPITOLUL AL IV-LEA: Noi programe școlare, noi abordări	171
Referințe	177

CAPITOLUL I I.a Predarea...pe scurt

- Autoevaluarea **înainte** de parcurgerea volumului
Metodica și evaluarea pentru examenele de titularizare și definitivare în învățământ

I.a.1.O posibilă rețetă de succes....

Pentru a trece fără emoții de examenul de titularizare sau de definitivat, este nevoie, pe lângă pregătire temeinică, de multă, multă originalitate. De aceea trebuie să stăpânești și să te ”joci” cu noțiunile specifice disciplinei tale, dar și cu noțiunile generale de metodică.

Astfel, trebuie să știi câte ceva (😊) despre curriculum, programă școlară și componentele acesteia, metode pe care le alegi pentru forma/ dezvoltă competențele, forme de organizare a clasei, materiale și mijloace didactice, dar trebuie să fii expert și în operaționalizarea competențelor specifice, evaluare, tipuri de itemi, barem de corectare și notare. Evident că și competențele generale sunt extrem de importante, așa că este bine să le acorzi o importanță deosebită!

Nu uita, de asemenea, că rolul tău, ca facilitator al învățării este acela de a crea valori și atitudini la elevii tăi!

Bine! Asta ține de pregătirea ta, dar originalitatea vine din prezentarea subiectului... altfel...(cred că aici intervenim noi)....așa că te sfătuiesc să ai grijă de :

- Alegerea unor metode mai puțin cunoscute (Mozaicul, Predicțiile, Știu-Descopăr-Aplic, S.I.N.E.L.G.....)
- Justificarea alegerii metodelor și a mijloacelor didactice prin argumente psihopedagogice. În acest sens, de ajutor îți sunt teoriile învățării și cercetările făcute de Piaget, Gardner, Chomsky, Vîgotski sau alții care au ținut cont de dezvoltarea cognitivă a copiilor.
- Folosirea cadrului de învățare E.R.R., folosirea T.I.M, stimularea Z.D.P.
- Operaționalizarea competențelor specifice conform teoriei Landsheere
- Respectarea celor 3 „C” : coerent, corect și complet.

.....poate că nu ți-ai dat seama, dar am început să parcurgem împreună drumul care duce la perfecționarea ta din punct de vedere metodic și de aceea îți propun următorul exercițiu aplicativ:

Pe textul “ O posibilă rețetă de succes...”, aplică metoda S.I.N.E.LG !

!!!!Dacă această metodă nu îți este cunoscută, citește prezentarea ei, apoi aplic-o!

I.a.2. METODA SINELG (Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și a Gândirii)

Este o metodă de menținere a implicării active a gândirii elevilor în citirea unui text și de monitorizare a gradului de înțelegere a acestuia.

Etapele *Metodei SINELG*:

- Înainte de a începe lectura textului, elevilor li se cere să noteze tot ceea ce știu despre tema/problema ce va fi abordată în text. Este important să scrie tot ceea ce le vine în minte referitor la subiectul respectiv, indiferent dacă este corect sau nu. Ideile produse de elevi sunt inventariate și scrise pe tablă.
- Elevii sunt invitați să citească textul cu mare atenție. În timpul citirii textului elevii marchează în text sau pe marginea lui următoarele semne:

√	acolo unde conținutul de idei confirmă ceea ce ei știau deja;
-	acolo unde informația contrazice sau este diferită de ceea ce știau;
+	în cazul în care informația citită este nouă pentru ei;
?	în dreptul ideilor care li se par confuze, neclare sau în cazul în care doresc mai multe informații despre un anumit aspect.

În anumite cazuri se recomandă simplificarea procesului de marcare prin utilizarea doar a două semne (de ex. semnul „+” informațiile noi și semnul „?” informațiile neclare, problemă), pentru ca atenția cititorului să se focalizeze pe informațiile noi și nu pe ceea ce el știa deja.

După marcarea semnelor putem oferi elevilor un moment pentru reflecție cu privire la cele citite în text.

- Elevii formează perechi și timp de 5 minute discută despre convingerile personale, care s-au confirmat sau nu, comparând lista de idei proprii cu textul studiat și marcat.
- Elevii lucrează individual și grupează informațiile din text pe categorii într-un tabel, având următoarea structură:

√	-	+	?

- În final are loc o discuție cu întreaga clasă unde se punctează informațiile cu care au fost toți de acord, se discută dezacordurile, se clarifică anumite aspecte și sunt indicate resursele bibliografice pentru completări.

Autoevaluează-te, acum, din punct de vedere metodic și fă-ți.....

PROPRIA ANALIZA SWOT ☺

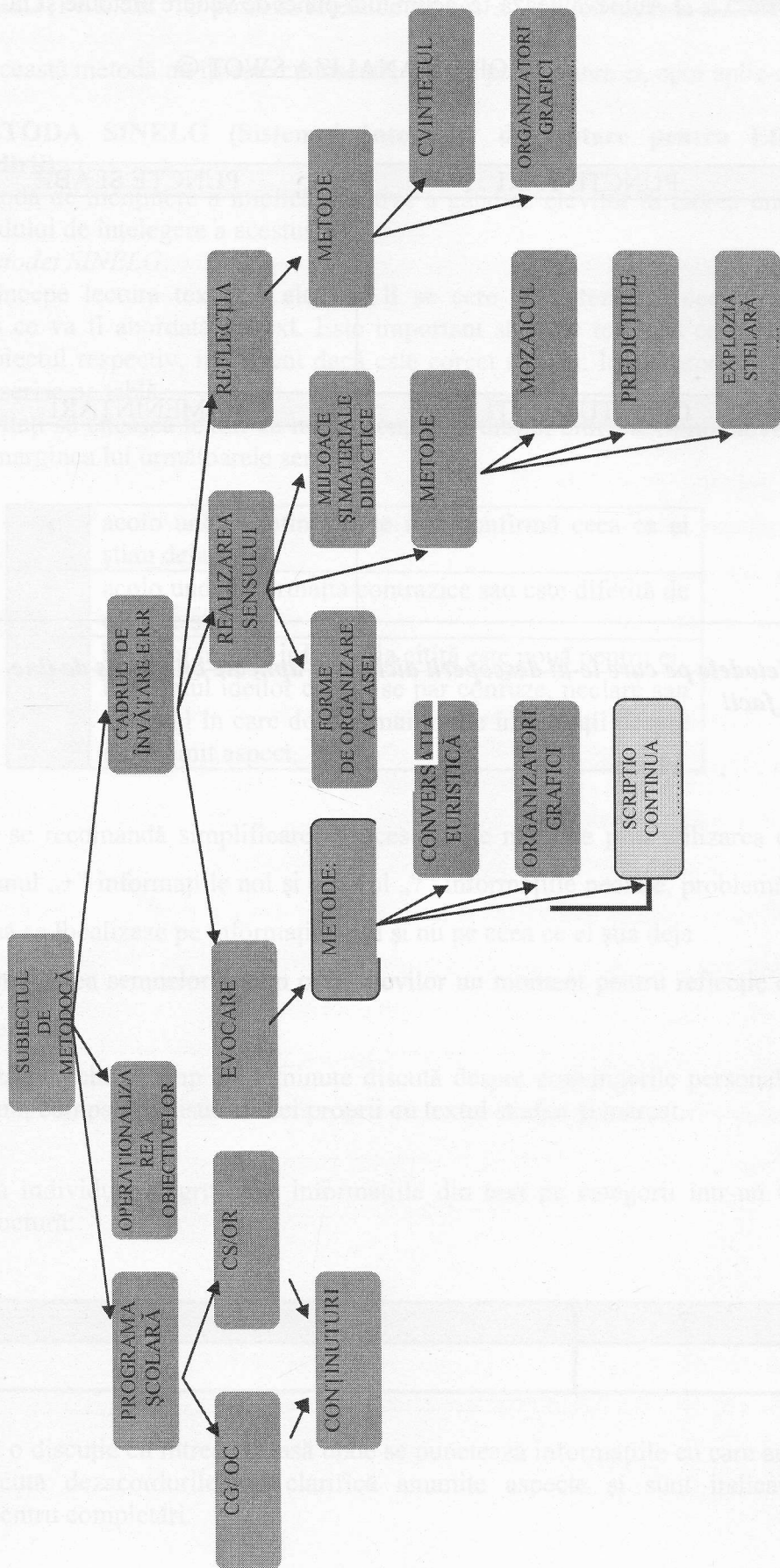
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

Concluzii: Metodele pe care le-ai descoperit aici pot fi aplicate cu succes de tine, la clasă. Nu ezita să o faci!

I.b. Rezolvarea subiectului de metodică

I.b.1. ORGANIZAREA REZOLVĂRII

Iată un organizator grafic ce poate să te ajute în tratarea corectă a subiectului de metodică, dar poate fi și o metodă pe care o poți folosi și la clasă.

I.b.2. Interpretarea organizatorului grafic:

Subiectul de metodică presupune, aşadar, trei direcţii pe care trebuie să le studiezi, să le înţelegi şi să le aplici:

- Programa Şcolară a disciplinei de examen
- Operaţionalizarea obiectivelor (competenţele derivate sau activităţile de învăţare)
- Cadrul de învăţare E.R.R.

Acesta din urmă se dezvoltă prin alegerea unor:

- metode adecvate formării/ dezvoltării competenţei specifice primite
- materiale şi mijloace didactice care sprijină înţelegerea conţinuturilor
- forme de organizare a clasei în timpul activităţii didactice prezentate

I.b.2.1. PROGRAMA ŞCOLARĂ

Reprezintă detalierea planului de învăţământ, pe fiecare obiect de învăţământ, în funcţie de ani de studiu şi clase. Programa şcolară prevede cunoştinţele, priceperile şi deprinderile ce trebuie însuşite într-o perioadă determinată de timp.

Elemente constitutive ale programelor şcolare:

- **Nota de prezentare** — descrie filozofia disciplinei, finalităţile acesteia, parcursul obiectului de studiu; argumentează structura didactică adoptată.
- **Valori şi atitudini** - orientează dimensiunile *axiologică* şi *afectiv-atitudinală* specifice formării personalităţii din perspectiva fiecărei discipline. Deşi constituie un implicit al activităţii didactice permanente a profesorului, ele au o importanţă egală cu aceea a competenţelor în reglarea procesului educativ, dar se supun altor criterii de organizare didactică şi de evaluare
- **Competenţe generale** - sunt definite pentru un ciclu şcolar şi au un grad ridicat de generalitate şi complexitate; au rolul de a orienta demersul didactic către achiziţiile finale ale elevului.
- **Competenţe specifice** - sunt derivate din fiecare competenţă generală şi specifică rezultatele aşteptate ale învăţării (pe dimensiunea cognitivă) pentru fiecare an de studiu.
- **Conţinuturi** - reprezintă mijloacele specifice disciplinei (grupate pe domenii specifice: *literatură, limbă şi comunicare*) prin care se pot forma şi dezvolta competenţele specifice cărora le sunt asociate.
- **Sugestii metodologice** – recomandări generale privind metodologia de aplicare a programei.
- **Standarde curriculare de performanţă** (pentru sfârşitul gimnaziului) – enunţuri sintetice, reprezentând specificări ale performanţelor aşteptate vizând cunoştinţele, capacităţile şi comportamentele stabilite prin curriculum. Standardele reprezintă un sistem de referinţă comun pentru evaluarea elevilor la sfârşitul unei trepte de şcolaritate.

Indiferent de disciplina predată, Programa Şcolară are ca punct de plecare *Competenţele Cheie*, care determină *Competenţele Generale* ale fiecărei discipline, iar acestea subordonează *Competenţele Specifice* şi *Conţinuturile*.

Competenţe cheie

“Recomandarea Parlamentului European şi a Consiliului Uniunii Europene privind competenţele-cheie din perspectiva învăţării pe parcursul întregii vieţi (2006/962/EC)

conturează, pentru absolvenții învățământului obligatoriu, un „profil de formare european” structurat pe opt domenii de competență cheie:

- *Comunicare în limba maternă*
- *Comunicare în limbi străine*
- *Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologie*
- *Competență digitală*
- *A învăța să înveți*
- *Competențe sociale și civice*
- *Spirit de inițiativă și antreprenoriat*
- *Sensibilizare și exprimare culturală*

(Programa școlară de limba și literatură română aprobată prin ordinul ministrului nr. 5099/09.09.2009)

Aceste Competențe Cheie sunt comune tuturor disciplinelor și reprezintă punct de plecare pentru realizarea Competențelor Generale (specifice fiecărei discipline). Un bun profesor trebuie să aibă în vedere, ca țintă pe termen lung, acest “profil de formare european”.

Competențele Generale

Fiecare disciplină are propriile Competențe Generale, care se dezvoltă de la Competențele Cheie și care se pliază pe lista de conținuturi specifică fiecărei materii. Ele se caracterizează printr-un grad ridicat de generalitate și complexitate. Competențele Generale vizează formarea unor capacități și atitudini pe parcursul mai multor ani de studiu.

Competențele Specifice

Derivate din *Competențele Generale*, *Competențele Specifice* identifică atitudini, abilități și cunoștințe realizabile de la un an la altul. Acestea se formează prin *Conținuturi* care țin cont de experiența de învățare a elevilor, dezvoltarea lor cognitivă și presupun integrarea unor strategii didactice în care profesorul trebuie să-și asume rolul de facilitator al învățării.

De aceea, metodele, materialele didactice și formele de organizare a clasei nu trebuie alese la întâmplare, ci trebuie alese urmărind *Valorile și Atitudinile* pe care le Programa Școlară le amintește, dar și ținând cont de contextul în care profesorul și elevii săi își desfășoară activitatea.

Acest context se referă la:

- experiențele personale ale elevilor,
- profilul cognitiv al acestora,
- stilul lor de învățare,
- stilul de predare al profesorului,
- profilul lui pedagogic,
- factorii sociali care pot influența procesul didactic.

Așadar, dacă SE acordă importanță contextului, profesorul poate atinge țintele pe care și le propune atât pe termen lung (formarea “profilului european” la elevii săi), cât și pe termen scurt (formarea/ dezvoltarea competențelor specifice)

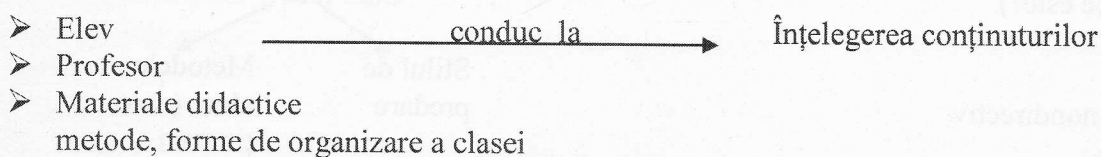
CONTEXT (DEX) = concurs de împrejurări în care se produce un fenomen ; condiție;
conjunctură; circumstanță
= ansamblu de împrejurări ce însoțesc un eveniment

Întrebări	Răspunsuri
<p>1. Care pot fi aceste împrejurări(acest context)?</p>	<p>The diagram consists of three overlapping circles. The top-left circle is labeled 'ELEV' and contains '-experiențe personale', '-stil de învățare', and '-profil cognitiv'. The top-right circle is labeled 'PROFESOR' and contains '-stil de predare' and '-profilul profesorului'. The bottom circle is labeled 'Metode' and contains 'Mijloace și materiale didactice' and 'Forme de organizare a clasei'. The intersection of the two top circles is labeled 'Context' and contains a cartoon character. The intersection of the two top circles and the bottom circle is labeled 'Metode'.</p>
<p>2. De ce este important să se acorde importanță acestui context?</p>	<p>Dacă toate aceste alegeri nu sunt bine făcute, în concordanță cu profilul cognitiv al elevilor, cu experiențele pe care le au, nu pot fi formate/ dezvoltate competențele specifice. Acestă variabilă a contextului impune o atenție deosebită care trebuie acordată:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Fazelor dezvoltării intelectului (Jean Piaget) ➤ Inteligențelor predominante ale elevilor (T.I.M.) ➤ Stilului de învățare al elevilor ➤ Stilului de predare al profesorului
<p>3. Cum trebuie să se acorde importanță acestui context?</p>	<p>Prin alegeri bine făcute.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alegerea materialelor și mijloacelor didactice (în funcție de vârsta elevilor) ➤ Alegerea metodelor de predare (în funcție de profilul cognitiv al elevilor) ➤ Adaptarea stilui de predare al profesorului la stilul de învățare al elevilor.

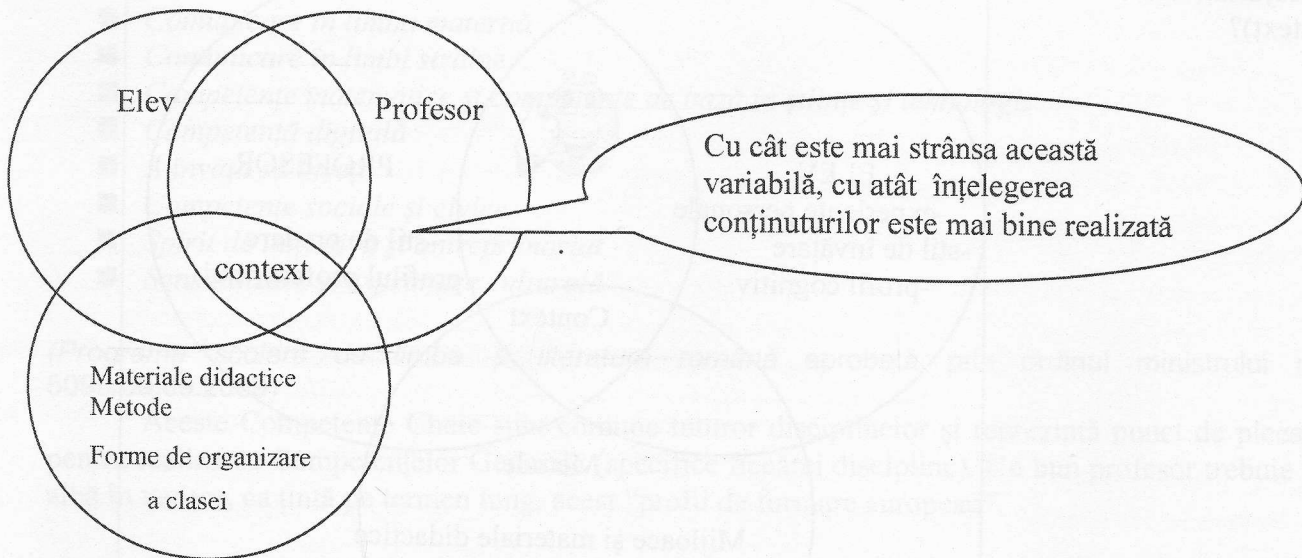
Contextul este generat, așadar, de trei variabile care pot îndeplini (sau nu) obiectivul pe care un profesor și-l propune :

Variabile:

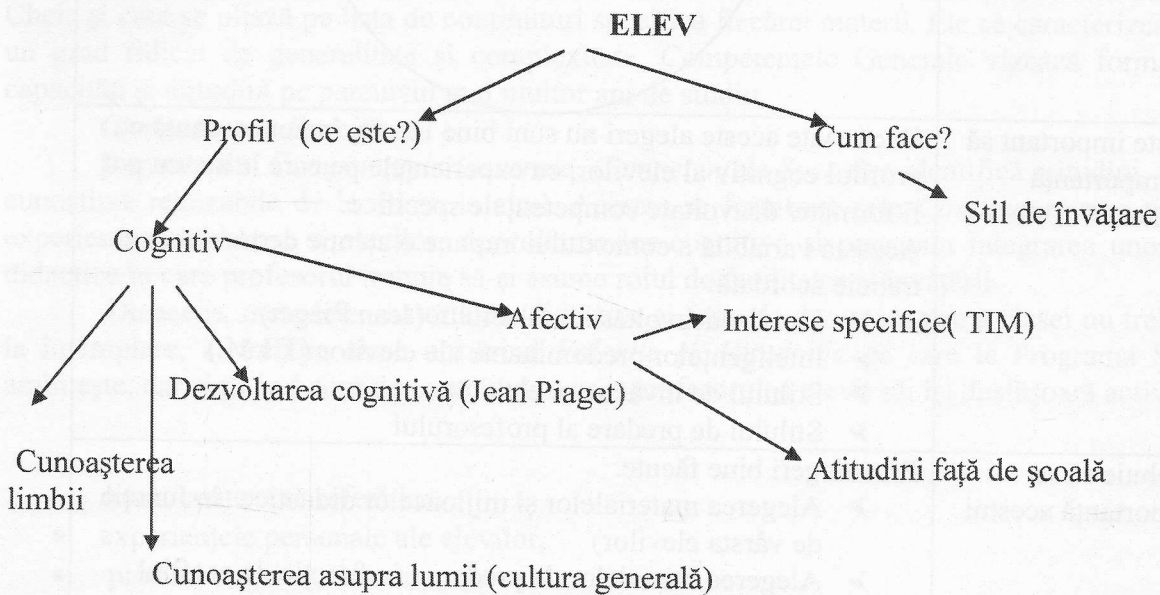
Obiectiv

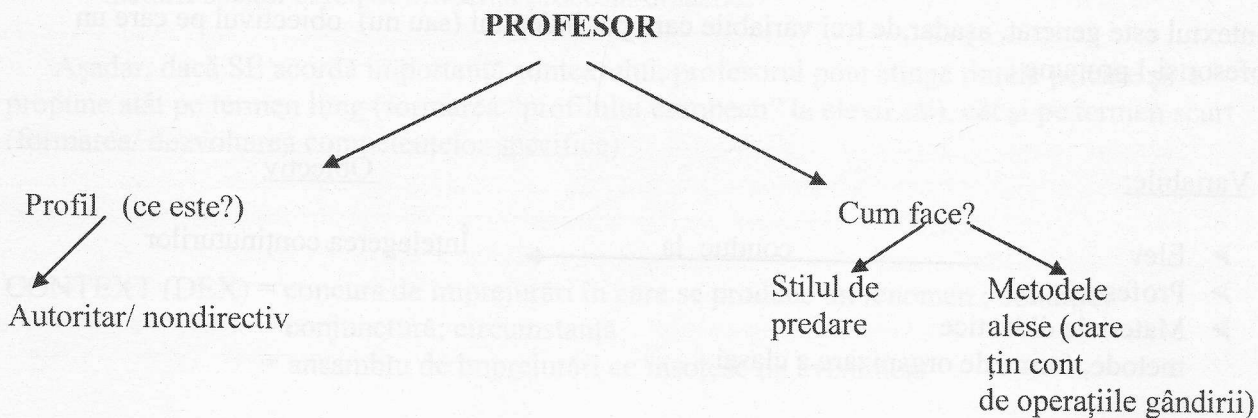
Idealul acestei situații este atins atunci când cele trei variabile acționează concomitent:
 Respect pentru oameni și cărți

• **Variabila ELEV:**

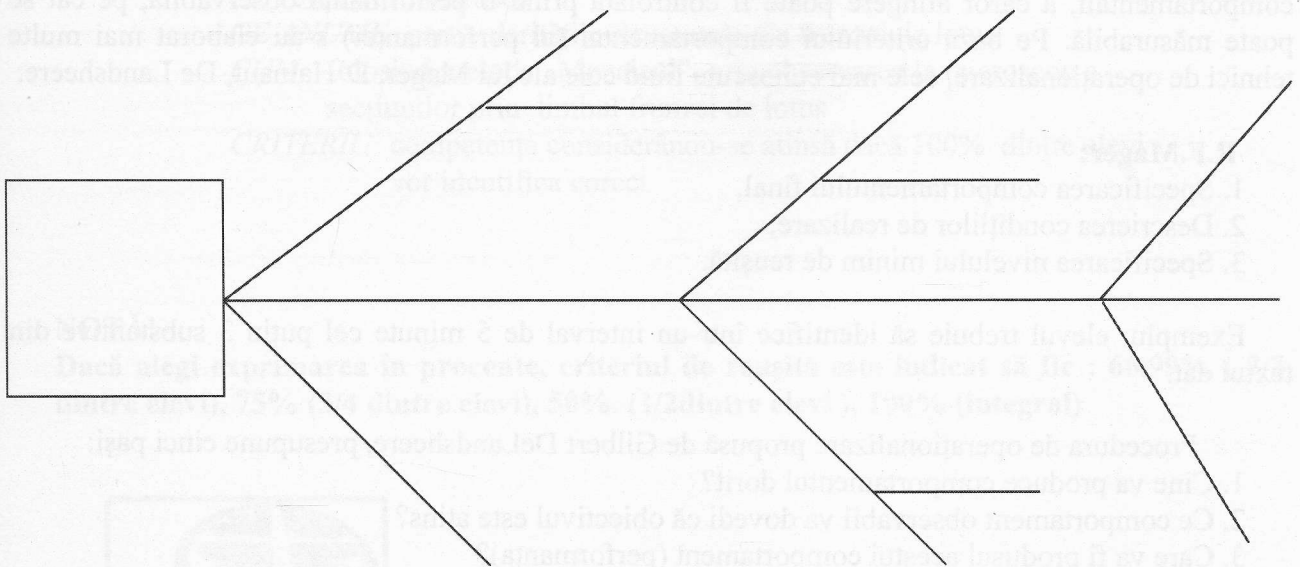
• **variabila PROFESOR:**

- variabila a III-a este completată de celelalte două variabile, un rol important avându-l profesorul și capacitatea acestuia de a fi maleabil și de a se plia pe contextul pe care îl oferă elevul.

Completează acest organizator grafic pentru Programa Școlară!

Concluzii:

- **Citește cu atenție Programa Școlară!**
- **Ține cont, în activitatea ta didactică, de "Pilonii educației" (Jack Delors) :**

1.A învăța să știi

2.A învăța să faci

3.A învăța regulile conviețuirii /A învăța să trăiești împreună cu ceilalți

4.A învăța să fii și să devii

Obiectivele pedagogice sunt enunțuri cu caracter finalist care definesc schimbările pe care intenționăm să le producem în personalitatea elevului, prin integrarea acestuia într-o situație educativă.

Multă vreme enunțurile erau generale și exprimau mai mult *ce* și *cum* va preda profesorul și mai puțin competența care trebuie dobândită de elev. Cu timpul, formularea acestor enunțuri a avut în vedere trei domenii fundamentale: cognitiv, afectiv și psihomotor.

De aceea, obiectivele operaționale sunt componente ale predării, formulate în termeni comportamentali, a căror atingere poate fi controlată printr-o performanță observabilă, pe cât se poate măsurabilă. Pe baza criteriului comportamental (al performanței) s-au elaborat mai multe tehnici de operaționalizare, cele mai cunoscute fiind cele ale lui Mager, D'Hainaut, De Landsheere:

R.F.Mager:

1. Specificarea comportamentului final,
2. Descrierea condițiilor de realizare,
3. Specificarea nivelului minim de reușită.

Exemplu: elevul trebuie să identifice într-un interval de 5 minute cel puțin 3 substantive din textul dat.

Procedura de operaționalizare propusă de Gilbert DeLandsheere, presupune cinci pași:

1. Cine va produce comportamentul dorit?
2. Ce comportament observabil va dovedi că obiectivul este atins?
3. Care va fi produsul acestui comportament (performanța)?
4. În ce condiții trebuie să aibă loc comportamentul?
5. Pe temeiul căror criterii ajungem la concluzia că produsul este satisfăcător?

Formularea propusă de noi va fi de forma (Tehnică Landsheere):

- Limba română

CINE: Elevii

CE FAC: identifică

CE ANUME: trăsăturile fizice și morale ale personajelor din textul suport „Prima carte cu secret” de Iona Pârvulescu (antologia de texte „Care-i faza cu cititul?”)

CUM: folosind metoda „Mozaicul”

CRITERIU: competența considerându-se atinsă dacă toți elevii vor enumera minimum două trăsături fizice/ morale ale personajului studiat.

- Geografie

CINE: Elevii

CE FAC: vor descrie

CE ANUME: poziția geografică a Greciei

CUM: în baza studierii hărții

CRITERIU: competența considerându-se atinsă dacă 100% dintre elevi vor descrie corect